

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
DOM NARODA
Komisija za jednakopravnost spolova

Broj: 02/9-02-126525-1
Sarajevo, 10. juni 2025. godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno:		10-06-2025	
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	- 02-	1205	/25

**PARLAMENT FEDERACIJE BiH
PREDSJEDAVAJUĆI DOMA NARODA**

n/r gospodin Tomislav Martinović

PREDMET: Pijedlog za uvrštavanje tačke dnevnog reda 19. sjednice Doma naroda

Na osnovu člana 90. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta FBiH, Komisija za jednakopravnost spolova Doma naroda nakon danas održane sjednice Komisije na kojoj je podržala Inicijativu za sistemsku uspostavu jednakih prava svih porodilja kroz mogućnost uvođenja pratnje tokom porođaja (porodiljama), tijekom cijelog trajanja poroda u svim porodilištima u FBiH koju su podnijeli organizacija „Glas žene“ Bihać i Ilda Alilbegović, zastupnica u Zastupničkom domu PFBiH; i udruženje „Baby steps“ Sarajevo), traži uvrštavanje prijedloga zaključka kako slijedi u dnevni red današnje sjednice Doma:

Dom naroda podržava Inicijativu za sistemsku uspostavu jednakih prava svih porodilja kroz mogućnost uvođenja pratnje tijekom porođaja (porodiljama), tijekom cijelog trajanja poroda u svim porodilištima u FBiH i zadužuje Vladu Federacije i nadležno ministarstvo, da u najkraćem roku, a najkasnije za 90 dana, izvrše analizu trenutnog stanja i zakonskog okvira i predlože donošenje propisa koji će omogućiti pratnju osobe po izboru porodilje tijekom cijelog trajanja poroda, i to kao obavezni standard u svim javnim porodilištima u FBiH.

Predsjednica Komisije za jednakopravnost spolova

Aida Obuća

OBRAZLOŽENJE

Komisija za jednakopravnost spolova Doma naroda Parlamenta FBiH, podržala je inicijativu za uspostavu jednakih prava svih porodilja, kroz mogućnost pratnje tokom cijelog trajanja porođaja, kako bi se konačno i sistemski riješilo pitanje prava žena na prisustvo pratnje po njenom izboru tokom cijelog trajanja poroda.

Trenutno pitanje prava na pratnju tokom poroda u FBiH prepušteno je isključivo volji pojedinačnih porodilišta, bez jasno definisanih i ujednačenih procedura, što otvara prostor za proizvoljnost i diskriminaciju.

S obzirom na stanje u našim porodilištima i kontinuirano kršenje prava pacijenata, ali i osnovnih ljudskih prava, nužno je ukazati na potrebu sistemske zaštite porodilja, gdje se umjesto njege i podrške, ženama uskraćuju osnovna prava, što predstavlja ozbiljan problem sa aspekta ljudskih prava. Praksa poražavajuće izolacije porodilja bez pratnje, uskraćivanje prava da biraju osobu uz sebe, nehuman tretman i ignorisanje njihovih potreba... - sve to doprinosi raširenom fenomenu akušerskog nasilja. Prisustvo pratnje osobe od povjerenja u velikoj mjeri djeluje preventivno na ovakve oblike nasilja, te osnažuje porodilju da traži i dobije poštovanje svojih prava.

Pratnja tokom porođaja pruža značajne medicinske benefite, uključujući smanjenje stresa i anksioznosti porodilje, skraćivanje trajanja porođaja, smanjenje potrebe za primjenom lijekova i drugih intervencija tokom porođaja, te poboljšanje ukupne fizičke i emocionalne sigurnosti žene, što doprinosi boljem ishodu porođaja i zdravlju majke i djeteta. Ovi benefiti su dokazani u brojnim studijama i preporučeni su od strane Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), kao i drugih relevantnih medicinskih tijela i stručnih organizacija, koje prepoznaju pratnju kao ključnu komponentu za poboljšanje porođajnog iskustva i smanjenje negativnih zdravstvenih posljedica za žene. Službeni vodič Federalnog ministarstva zdravstva (Vodič za intrapartalnu skrb) također jasno preporučuje prisustvo pratnje osobe po želji porodilje tokom cijelog poroda.

Europska komisija je, kao odgovor na višegodišnje zagovaranje i podizanje javne svijesti o ovom pitanju u BiH, u svojim izvještajima pozvala vlasti u BiH da zabrane akušersko nasilje i unaprijede uslove u porodilištima. S toga je pratnja na porodu prvi i najveći korak unaprijeđenja uslova u porodilištima, te je ova inicijativa u skladu sa europskim normama i potrebama procesa integracije.

Ova inicijativa ide u pravcu prevencije korupcije obzirom da je prema istraživanjima korupcija je prisutna u svakom drugom porodu u BiH, te s toga pravo na pratnju, kao jasno propisana obaveza, značajno smanjuje prostor za ove zloupotrebe, jer prisutnost treće osobe povećava transparentnost i odgovornost osoblja.

Jako bitno je pitanje nataliteta, obzirom da se BiH suočava sa alarmantnim padom nataliteta, što postaje jedno od ključnih strateških pitanja opstanka društva. Pravo na pratnju tokom poroda nije samo pitanje ljudskih prava, već i konkretna pronatalitetna mjera, jedna od rijetkih koja ne zahtijeva velika sredstva, a može imati ogroman psihološki i društveni uticaj.

Važno je naglasiti da ovo nije pitanje medicinske prirode, patologije ili bolesti, već šire društveno, rodno, demografsko, pravno i političko pitanje koje zahtijeva odgovornost i angažman cijele Vlade FBiH, ne samo i isključivo zdravstvenog sektora. Pravo na pratnju nije pitanje kliničkog liječenja, već pravo žene da rađa u uslovima sigurnosti, podrške i dostojanstva.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 13-06-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	-02-	1205	125